

Zilveren schildje weer terug naar Keent

door Tiny de Leest

Zo af en toe, een of enkele keren per jaar, gaat de werkgroep Archeologie/metaaldetectie van onze Heemkundekring zoeken buiten onze gemeentegrenzen. Voor de afwisseling, en uit interesse voor andere omgevingen en bijbehorende historie. Dit steeds in overleg met en met toestemming van de grondeigenaren. Binnen de gemeentegrenzen van Boekel kan men toch spreken van een archeologisch wat minder interessant gebied als het gaat om metaaldetectie, hoewel er door de werkgroep ook in Boekel mooie voorwerpen zijn gevonden. Maar bijvoorbeeld Romeins of nog ouder metaal, dat is voor zover wij weten nog niet gevonden in Boekel. Ook hebben we al dikwijls gezocht op de plaatsen waar vroeger in Boekel de twee zogenaamde schuurkerken stonden, maar echt iets tastbaars hiervan hebben wij tot nu toe ook niet gevonden.

Keent

In het najaar van 2018 zijn we met enkele mensen in Keent wezen zoeken. Keent behoorde vroeger tot Gelderland en was toen een buurtschap, een gehucht, van de Gelderse gemeente Balgoij [1],[2],[3]. Bij de kanalisering van de Maas in de periode 1927-1938 werd de 'Meander van Keent' afgesneden door een nieuw stukje Maas te graven. Daardoor kwam Keent aan de zuidelijke kant, de Brabantse kant van de (nieuwe) Maas te liggen en werd de verbinding met Balgoij verbroken. Pas in 1958 werd Keent officieel Brabants.

Figuur 1. De Sint-Antoniuskapel te Keent; anonieme tekening uit ca. 1720-1750. Bron: [3].

In Keent heeft eeuwenlang, zeker vanaf 1421, een kapel gestaan, de Sint-Antoniuskapel. Volgens een aantekening in het eerste hoofdstuk van het 'Registrum Memoriale' van ca. 1460 van de parochiekerk in Balgoij, moest in de Keentse

kapel vijf à zes maal per jaar een gezongen Mis voor het gilde van St. Antonius Abt worden gehouden [3].

Van deze kapel is in het landschap niets meer terug te vinden. In 1609 al werd de kapel aan de eredienst onttrokken, en rond 1850 vermeldten documenten: "De R.K. Kapel, aan den H. Antonius Abt toegewijd, is een vervallen gebouw, waarin geen dienst gedaan wordt" [2]. Een Gelderse archeologische commissie heeft in de jaren 1920 nog verschillende pogingen ondernomen om de ruïne van de kapel te behouden, maar zonder succes. In de Tweede Wereldoorlog werden de restanten van de ruïne op bevel van de Duitsers gesloopt en gebruikt om het vliegveld Keent te verharderen, en daarmee was de kapel helemaal verdwenen [3].

Zilveren schildje

Het zoeken met een metaaldetector bestaat eigenlijk uit drie onderdelen: het vooronderzoek, het onderzoek ter plaatse en het na-onderzoek. Bij het vooronderzoek, uitgevoerd door de schrijver van dit artikel, kregen we sterke aanwijzingen over de plaats waar de Antoniuskapel moet hebben gestaan, mede door het aantreffen van oud puin daar in de grond. Daar zijn we dus gaan zoeken. En warempel, na een tijdje zoeken met onze metaaldetectoren vonden we een mooi zwaar zilveren schildje. Het zat zelfs nog iets onder het puin.

Figuur 2. Het zilveren schildje. Afmetingen ca. 6x3 cm, dikte 1,5 mm. Gevonden door, en foto: Tiny de Leest.

Bij het schoonmaken van het schildje, het grondig bekijken en het op internet zoeken naar vergelijkbare voorwerpen, het na-onderzoek dus, zien we een aantal zaken. Het schildje is gedra-

gen als een broche. Het is versierd in rococo-stijl, een stijl die in de mode kwam na de barok-stijl, zo rond 1730. Omdat het schildje rijkelijk is versierd met een bloemmotief, denken we dat dit schildje gedragen is door een vrouw van een gildemeester. Ook is er een meesterteken op het schildje te zien, wel beschadigd, maar het lijkt dat het schildje is gemaakt door een zilversmid uit Den Bosch.

Atelier Keent

Na deze zoekmiddag, meestal zijn dat herfstachtige en koude middagen, gingen we koffie drinken op de boerderij van Wim de Kleijn in Keent. Wim heeft in zijn boerderij een klein museum, Atelier Keent genaamd, waar van alles te zien is. Zelfs een complete Spitfire-vliegtuigmotor die daar tijdens de Tweede Wereldoorlog in de buurt van zijn boerderij is neergestort.

Wim toonde veel belangstelling voor het zilveren schildje wat wij hadden gevonden. We hebben toen al min of meer besloten om met het gevonden schildje iets moois te doen voor Keent. Inmiddels hebben we het schildje ingelijst, samen met een kopie van de 18^e-eeuwse tekening van de ruïne van de Sint-Antoniuskapel (zie fig. 1) en op 21 juni 2020 aangeboden aan Wim de Kleijn. Zijn eerste woorden waren: "Dit gaat nooit meer weg uit Keent! Dit krijgt zeker een mooi plaatsje in mijn museumpje!".

Figuur 3. Het ingelijste zilveren schildje werd aan Wim de Kleijn aangeboden op 21 juni 2020 door Tiny en Mimi de Leest. Op de foto Wim met zijn nieuwe museumstuk. Foto: Tiny de Leest.

In het voorjaar van 2020 heeft de gemeente Oss een informatiepaneel geplaatst bij de locatie waar eens de Sint-Antoniuskapel van Keent stond.

Bronnen:

1. *Wikipedia*; www.wikipedia.nl
2. *BHIC*; www.bhic.nl
3. *Schulte, A.G. (1982); Het Rijk van Nijmegen – Westelijk gedeelte*; www.dbnl.org; trefwoorden *Schulte, Nijmegen*.